

Kişisel Veriler Kanunu ve Kişisel Bilgi Güvenliği

Kişisel veriler, kişinin kimlik yapısını ortaya koyan ve kişiye özel bilgiler olarak tanımlanabilir. Bu yüzden kişisel veriler ve kişisel verilerin güvenliği ve gizliliği uzun zamandır önem arz eden bir konu olarak gündeme gelmiştir. Bu konunun önemini 36 sene öncesinde imzalanan uluslararası bir sözleşme ile de görmek mümkündür. Türkiye'nin 1949 yılında katıldığı Avrupa Konseyi, 1980 yılında sınır ötesi veri işleme ile ilgili uluslararası alanda mahremiyetin korunmasına yönelik bir sözleşme kabul etmiştir. Avrupa Konseyi, 1981 yılında ise veri koruma alanında ilk uluslararası hukuk belgesi olan “Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Şahısların Korunması Hakkında Sözleşme”yi (108 no’lu Sözleşme) üye ülkelere imzaya açmıştır. 2001 yılında da bu Sözleşmeye ek olarak “Denetleyici Makamlar ve Sınırötesi Veri Akışına İlişkin Protokol” (181 no’lu Ek Protokol) kabul edilmiştir.

Kişisel Nitelikteki Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Şahısların Korunmasına Dair Sözleşme” (108 sayılı Sözleşme), veri koruma alanındaki ilk uluslararası hukuk belgesidir. Bu Sözleşme, 1 Ekim 1985 yılında yürürlüğe girmiştir. Ülkemiz, anılan Sözleşmeyi 28 Ocak 1981 tarihinde imzalamış; ancak onaylayarak iç hukukta geçerli hale uzun bir süre getirmemiştir. Zira, söz konusu Sözleşmenin 4’üncü maddesi gereğince, Sözleşmenin onaylanabilmesi için, imzalayan devletin, Sözleşmede öngörülen ilkeler çerçevesinde bir yasa kabul etmesi zorunludur. Türkiye ta ki, uzun süren çalışmalar neticesinde Kişisel Verilerin Korunması Kanunu 24 Mart 2016 tarihinde kabul etmiş ve 7 Nisan 2016 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu yasada, kişisel verilerin işlenmesi, silinmesi, yok edilmesi, anonim hale getirilmesi ve aktarılması gibi hükümler tanımlanmıştır. Kanunda kişisel veri ise kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi olarak tanımlanmıştır.

Buradan kişisel veri kavramının sadece ad, soyad, doğum yeri, doğum tarihi gibi bilgilerden oluşmadığı ayrıca kişilerin fiziksel, sosyal, kültürel, ekonomik, psikolojik tüm bilgileri kapsadığı ifade edilmiştir. Bu kapsamda kişinin kimlik bilgilerine ek olarak, vatandaşlık numarası, vergi numarası, pasaport numarası, sosyal güvenlik numarası, sürücü belgesi

numarası, taşıt plakası, ev adresi, iş adresi, e-posta adresi, telefon numarası, faks numarası, özgeçmişi, fotoğrafı, videosu, genetik bilgileri, kan grubu, kriminal geçmişi ve adli sicil bilgileri gibi kişinin belirli veya belirlenebilir olmasını sağlayan tüm bilgiler de kişisel veri sayılabilmektedir.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle şüphesiz özellikle internet alanında kişisel verilerin korunumu internet ortamının dağıtık ve dinamik yapısı gereği daha da zor hale gelmiştir. Birçok bilgi veya bazı paylaşılan bilgilerin harmanlanması ile kişisel veriler oluşturulabilmektedir. Hatta bu bilgilerin birçoğu web 2.0 teknolojilerinin getirmiş olduğu kolaylıklar ile internet kullanıcılarının kendileri tarafından da paylaşılabilir. Bugün sosyal ağlarda birçok kullanıcı kendini tanımlayıcı ve tasvir edici içerikli resim, video ve çeşitli diğer görsel ve işitsel araçları çok rahatlıkla paylaşabilmektedir. Buna daha da dijital okur-yazarlığı düşük vatandaşları hesap ederek düşünürsek bu vatandaşlar tarafından adres, doğum tarihi, cep numarası gibi doğrudan kişisel veriler sınıfına girecek bilgiler bile rahatlıkla paylaşılabilir görülebilmektedir.

Kişisel verilerin korunmasında yasaların ve uluslararası sözleşmelerin getirmiş olduğu birtakım uygulama ve yaptırımlar olsa da temel gizlilik ve güvenlik kişinin kendisinde başlamaktadır. Bu yüzden kişisel bilgi güvenliği önemli hale gelmektedir. Bu güvenlik ve gizlilik de özellikle internet alanında dikkat edilmesi gerekmektedir. Bu konuda da kullanıcılara şu önerileri sunabiliriz:

- İnternette ve sosyal ağlarda kendinizi tasvir edici, betimleyici bilgiler paylaşmayınız. Çok fazla konum bilgisi, adres bilgisi vermeyiniz.
- Bilinen ve güvenli sitelerden işlem (alışveriş, iletişim, ticaret, dosya indirme vs.) yapınız.
- Başka bir internet sayfası üzerinden, arama motoru ya da e-posta ile gelen linklerden değil, doğrudan internet adresi yazılarak işlem yapmak istediğiniz sitelere bağlanınız. Bunun için web tarayıcınızda sık kullanılanlar oluşturunuz.

- İnternet kafe ve alışveriş merkezleri gibi internetin ortak kullanıldığı alanlar yerine kendi bilgisayarlarınızdan işlemler yapınız. Bu gibi yerlerdeki interneti bilgi alma ve eğlence gibi temel amaçlar için kullanınız.
- İşlem yaptığınız web sitelerin https bağlantısına sahip olduğunu ve geçerli bir sertifikasının olduğunu kontrol ediniz.
- İnternette yaptığınız ödemeleri mutlaka kredi kartı ekstrenizden kontrol ediniz. Bunun için sanal kredi kartı veya sanal limit oluşturunuz. Bilgisayarınızda da sanal klavye kullanınız.
- Gerek internette işlem yaptığınız sayfalarda gerek bilgisayarınızda tahmin edilmesi güç şifreler belirleyiniz ve bu şifreleri belirli periyotlarla değiştiriniz.
- Lisansız yazılımlar kullanmayınız, işletim sisteminizi güncel tutunuz ve anti-virüs yazılımlar kullanınız.
- Dışarıdan (harici bellekler) veya internette bilgisayarınıza yüklediğiniz dosyaları virüs ve casus yazılım taramalarından geçirin.
- Telefon veya internette sosyal ağlar aracılığı telefon numarası isteği, hediye çeki arzı, para isteği gibi tuzaklara düşmeyiniz. Hatta bu istek arkadaşınızdan veya polisten gelmiş olsa bile arkadaşınızın hesabı büyük bir ihtimalle ele geçirilmiş veya kendini polis gibi göstermeye çalışan kişilerin tuzağına düşürülmeye çalışıyorsunuz demektir. Böylesi bir durumda hemen ihbar ve uyarı yöntemlerini kullanınız.
- Akıllı cep telefonunuza işinize çok yaramayan ve birçok bilginize ulaşan uygulamaları yüklemeyiniz. Uygulama marketlerinin izin vermediği uygulamaları kullanmayınız ve telefonunuza zor bir ekran kilidi belirleyiniz.

Kişisel veriler ulusal mevzuat ve uluslararası sözleşmelerle korunma altına alınmaya çalışılsa da internet teknolojileri ile kişisel veriler dünyanın bir ucundan diğer ucuna çok rahatlıkla aktarılabilmektedir. Bunun takibi oldukça zor olmakla birlikte her ülkenin bu konudaki yaptırımı da farklı olabilmektedir. Bununla birlikte devletler tabii ki de önlemlerini almaya devam etmelidir. Çünkü kişisel verilerin yurtiçinde de işlenmesi ve üçüncü şahıslarla paylaşılması oldukça önemli bir konudur. Bu konuda Türkiye Avrupa Konseyi'nin üye bir ülkesi olarak kendi mevzuatını yeni olsa da çıkarmıştır. Bununla birlikte Türk Ceza Kanunu'nun 135. ve 136. maddeleri de kişisel verilerin kaydedilmesi ve ele geçirilmesi suçlarını düzenlemektedir. Ayrıca yine yakın zamanda kanunlaşan Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 10. Maddesi kişisel verilerin korunmasını düzenlemiştir.

Bu maddenin b bendinde “Kişisel verileri ilgili kişinin onayı olmaksızın üçüncü kişilere iletmez ve başka amaçlarla kullanamaz.” İfadesi e-ticarette kişisel verilerin korunmasında oldukça önem teşkile den bir yükümlülüktür.